

MŪSŲ Lietuva

Journal Lituanus «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR RESPONSÁVEL
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: MONS. P. RAGAZIŃSKAS
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S:
AV. ZELINA, 515 - C. POSTAL 4118
SAO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA 20,00

NR. 734 (32)

SÃO PAULO — BRASIL — 1963 M. RUGP. UČIO MĒN. — AGOSTO 10 D.

XVI METAI

PAVERGTŪJŲ BYLOS REIKALU PASISAKĖ 91 KONGRESO NARYS

Iš JAV papildomai pranešama: JAV Prezidento paskelbtoje, jau penktoje iš eilės, Pavergtųjų Tautų Savaitėje, kuri pasibaigė liepos 20 d., JAV Kongrese pasisakė dar visa eilė Atstovų Rūmų narių ir senatorių. Iš viso Savaitės dienomis apie pavergtąsias tautas, reikalą jų bylą nuolat priminti pasisakė penki senatoriai ir 86 Atstovų Rūmų nariai.

PRIEŠGRAIKIŠKOS DEMONSTRACIJOS IR PABALTIJO PAVERGTIEJI

Londone viešėjus Graikijos karališkajai porai ir įvykus demonstracijoms prieš Graikijoje kalinamus komunistus, britų «Daily Mirror» nurodė, kad demonstrantai, nors ir nekomunistai tikrumoje pasitaravo komunistų tikslams. Laikraštis paklausė: «kada gi tie visi ta jami britiškieji idealistai yra protestavę dėl politinių kalinių persekiojimo Lietuvoje Latvijoje ar Estijoje ar Vengrijoje, a Rumunijoje, Bulgarijoje Rytų Vokietijoje pagaliau — Čekoslovakijoje?» Britų dienraščiui paklausimą liepos 19 d. lidoje pakartoto amerikiečių žurnalas «Time».

IŠ VLIKO VEIKLOS.

JAV ir Sovietų Sąjungos derybų Maskvoje išvakarėse buvo kreiptasi į Valstybės sekretorių Dean Rusk ir prašyta, kad jis duotų savo delegatams nurodymų, kad tose derybose nebūtų pažeistos liebuvų tautos teisės į savo laisvę.

— Vilniaus spauda pranešė apie operos baletu teatre pasirodžiusius dainininkus debutantus. Tris yra Valst. konservatorijos auklėtiniai: E. Kuodis pasirodė Alfredo partijoje «Traviatos» operoje, M. Tarabildaitė Mozarto operoje «Visos jos tokios» ir J. Janulevičius — Sparafučilės vaidmenyje «Rigoletto» operoje. Maskvos Čaikovskio vardo konservatorijos diplomantė Birutė Almonaitytė (mezzosopranas) šią vasarą Vilniuje pasirodė Olgos vaidmenyje Čaikovskio operoje «Eugenijus Oneginas».

— Dailininkai vis daugiau įjungiami į agitacinį darbą. Liepos mėn. Kauno M. K. Čiurlionio vardo muziejuje buvo eksponuoti Latvijos, Estijos, Lietuvos ir Kaliningra-

Kas planuojama Vilniui pakeisti?

Kai Lietuvoje buvo minima Vilniaus «išlaisvinimo» 19 sios metinės, paskelbta duomenų apie įvykdytą statybą ir apie naujus planus ateičiai J. Smilgevičius «Tiesoje» (163 nr, liepos 13) nurodė, kad šiuo metu Vilniuje veikia 3 teatrai, filharmonija, 14 kinoteatru, 24 klubai, 37 valst. bibliotekos, 5 stadionai, 7 muziejai. Šiuo metu Tauro kalne baigiami statyti kultūros rūmai.

Miestų statybos projektavimo institutas ruošia naują generalinį Vilniaus išvystymo planą. Miesto užstatymas bus vykdomas «pažangiausiu metodu» pagrindiniu struktūrinio elementu priimta gyve-

namoji grupė iš 2.000 gyventojų, kuriuos produktais aprūpins pirminio aptarnavimo blokas. 3-5 gyvenamosios grupės sudarys vad mikrorajoną O šio aptarnavimui bus mikrorajono centras su krautuvėmis kinoteatru, vaistinė, viešbučiai ir pan.

Dar numatoma plėsti Vilniaus miesto centrą. Ateities planuose dar svajojama apie perdurbimą Lenino prospektu (b. Gedimino g.) pirmųjų aukštų, juose įrengiant prekybos patalpas. Teigiama, kad esamas miesto centras plėsis dešiniajame Nerio upės kraute — ten busių naujų pastatų.

BRAZILIJOJE

— DIDELI ŠALČIAI. Jau seniai buvo Brazilijoje toki dideli šalčiai, kaip šia savaitę. Prie Santa Catarina ir Rio Grande do Sul rubežiaus šalčiai siekė dvylika laipsnių. Atradė tikrą lietuvišką žiemą — snigo pustė.

Šalčiai padarė daug nuostolių žemės ūkiui, ypač daug nukentėjo kava Paranos estade, kur 3 ar 40 procentų kavos medelių nušalo.

— Pasikeitimai Brazilijos vyriausybėje. Užsienio reikalų ministeris Evandro Lins pasitraukia iš užsienio reikalų ministerijos ir pereina, (jau senatas patvirtino), į Vyriausią Federalinį Tribūną (STF). Užsienio reikalų ministeriu bent laikinai yra numatytas buvęs švietimo ministeris Darcy Ribeiro, komunistinių ir prosovietinių tendencijų politikas, bent t. ip. jį vietos spauda charakterizuoja.

Savos rūšies staigmena yra maršalo Amauri Kruei, didelio komunistų priešo, kviečimas užimti prezidentūroje esančią militar šefo pareigas. Šis faktas aiškinamas prezidento noru atversti kairiųjų įtakai vyriausybės sluoksniuose.

— Krikščionių demokratų partija turėdama dėmesyje, kad buvusio partijos pirmininko prof. Queiroz Filho kandidatūra į ambasadorius prie Jugoslavijos vyriausybės senato nebuvo patvirtinta ir kad švietimo ministeris Paulo Tarso atmetė Jerge Curie kan-

do srities dailininkų darbai — juose buvę vaizduojami sovietų karių žygiai bei jų šio kiadieniai.

PASAULYJE

DERYBOS MASKVOJE

Maskvon yra nuvykę JAV ir Anglijos užsienio reikalų ministrai. Rugpjūčio 5 d. jie ten pasirašė atominį ginklų sprogdinimo uždraudimą ore sutartį. Sutarties pasirašymas sušvelnino šaltąjį karą. Šią sutartį pasirašys visa eilė kitų valstybių, pirmoji eilėj Vakarų Vokietija, kad ji nebūtų įtarta militarizmu ir tuo būdu būtų išmuštas komunistams propagandos įrankis nukreiptas prieš vak. Vokietiją. Bet prieš sutarties pasirašymą Bonnos vyriausybė pareikalavo patikrinimo, kad šios sutarties pasirašymas nereiškų pripažinimo status quo, esamos padėties.

Anglijos ir Amerikos politikai su Gromiku ir Kruščiovu derasi ir kitais tarptautinės politikos klausimais. Vakarų politikai ypač nori išnaudoti kilusius Maskvos Pekino nesklundimus. Pasekmės jau matyti Maskva šiuo metu inkliu Indijai, kad sulaukytų kinų ruošiamą puolimą.

AMERIKA SIŪLO EKONOMINĘ SOVIETAMS PARAMĄ

JAV spaudos žiniomis prezidentas Kennedy yra pasiūlęs Kruščiovui didelę ekonominę paramą už panaikinimą «šaltojo karo» ir už patikrinimą abiejų Vokietijų sujungimą laisvais balsavimais.

Taip pat iš Rusijos reikalauja atsakyti komunistinės santvarkos.

JAV užsienio reikalų ministerija atsakė duoti spaudos atstovams bet kokius šiuo klausimui pareiškimus. Vakarų politikai dabartinę padėtį kiek galint stengiasi išnaudoti. Jei Kremlius daro vienokias ar kitokias nuolaidas vakarams, tai tik praktiškais sumetimais, geibėdamas savo kairįjį Aplinkybių pasikeitimas diktuoja ir naują tarptautinę politiką.

— TAUTŲ KAPINYNAS SIBIRO TUNDROJE, pagal Sibiro kankinės d. Tautvaišienės pasakojimus. Greit iki šiol tuščioje saloje išdygo išrastų pastatyti namukai administracijai ir įvairiems viršininkams. Barakus darbininkams statėme iš lentų, tarpus pridėdami samanom. Pirmuosiuose barakuose buvo įreng-

do didelį nušimtį darbininkų. Tai krizės ženklas. Kaip ilgai ši krizė truks priklausys nuo vyriausybės finansinės politikos.

— Dolerio kaina laisvoje rinkoje laikosi apie 850 kruzeirų. Vyriausybė tvirtina, kad su šia dolerio kaina yra užkirstas kelias kontrabandai.

— São Paulo ir kitų miestų didžiosios industrijos atlei-

— ŠIO NUMERIO LEIDĖJA yra viena uoli lietuvių patriotė, kuri gyvena Vila Zelinoj, bet tam tikrais sumetimais ji nenorėjo paskelbti savo pavardės.

«Mūsų Lietuvos» administracija labai jai dėkoja už didelę laikraščiu pagalbą.

ti trijų aukštų nariai su siauru taku praeiti ir geležinės skardos statinėm krosnelėms šildymui ir virimui.

Siaurės šakčiams kasdien didėjant, dar daug kas gyvena vienlindų plonų sienelių patalpose, su plyšiais pastogėse. Tada varovai įsakė mesti visus kitus darbus ir skubiai krauti nesumūrijant naują plytų baraką Kugėje mėnesiui įpusėjus, kartą pakilę iš gilaus trumpo miego, pamatėme, kad mus dengia storas sniego sluogsnis. Pajutome šaltį, kaip ledą. Pro lentų plyšius vėjas nepaprastai jėga varė sniegą į mūsų patalpas. Motinos instinktyviai griebė vaikus ir bėgo į anuos mūrinius barakus. Tačiau jie taip buvo prigrūsti žmonių, kad nebuvo vietos.

Pagaliau ir mes gavome kambarį praleisti šią baisią Arkties žiemą. Į šį kambarį sugrūdo 17 moterų, 4 vyrus ir 9 vaikus. Gulėjome apsirengę žmogus prie žmogaus. Apie patogumus (išvietes) čia nebuvo kalbos. Tokiam bolševikų administratorių su žmonėm elgesiui nėra nė mažiau šio pateisinimo, ir žodžių kom partijai pasmerkti.

Suledėjusiam sniegui apdeguos tundra, darbams vykdyti žmones sukinkė į nekaustytas roges. Kad geriau slųstų, ant pavazų pylėme vandenį, kad apšaitų ledu. Roges, prikrautas kuro, iš tuadros vilko prie rogių šonų ir prieky įkinkyti žmonės. Žmonės šilko aklina aptūlotais veidais ir tik akys buvo matomos. Galvą supa skudurai nuo kvėpavimo susaldavo į ragą, apsaugodami veidą nuo žiaurių vėjų. Aprangai sunaudodavome viską, ką turėdavome: pagavėles, antklodes, aprangos gabalus. Kelios brigados, maišydamos sniegą su vandeniu, šiuo mišiniu «tinkavo» kontoros, ligoninės ir višinininkų pastatus iš ledo dėjo antruosius langus, kad apsaugotų pastatus nuo vėjo. Dirbančiųjų namų netinkavo, o mes patys neturėjome jėgų.

— Vilniaus radijo liepos 9 pranešimu, pastaruoju metu atsirado dar vienas Mažvydo Katechizmo — pirmosios lietuviškos knygos egzempliorius. Vilniuje gautas pranešimas iš Lenkijos nacionalinės bibliotekos Varšuvoje, kad Mažvydo katechizmas rastas Torunės miesto universiteto bibliotekoje. Ligi šiol manyta, kad vienintelis Katechizmo egzempliorius buvęs Vilniaus universiteto bibliotekoje — jis buvo gautas iš Ukrainos

— Lietuvoje vis labiau mėgiami baletai ant ledo spektakliai. Nuo liepos mėn. pradžios apie tris savaites ligi liepos 21 d. Kaune gastroliavo, susilaukęs didelės sėkmės iš Ukrainos atvykęs ansamblis «Aietas ant ledo». Iš Lietuvos jis išvyksta į Estiją.

— Lietuvoje išleistas naujas M. Gilienės lietuvių kalbos dovelis pirmajai klasei — du gausia dėmesio skirta gyvųjų šnekamajai kalbai. E. Savickaitė sudarė naują literatūrinių skaitymų rinkinį su lietuvių ir rusų klasikų kūriniais. Išleistas visai naujas rusų kalbos vadovėlis ir pirmą kartą Vilniuje leidžiama «Lietuvos TSR geografija». Iki mokslo metų pradžios Lietuvoje numatyta išleisti 140 pavadinimų knygų. Mokykloms su lektorių dėstomąja kalba Lietuvoje paruošta chrestomatija su lenkų ir lietuvių, (S. Neris, P. Cvirkos) rašytojų bei klasikų kūriniais.

TURISTA VILNIUJE: «MY PRIJECHALI IZ VIETNAMA»

Vilniaus radijas skelbė susižavėjimo kupinus sakinius apie gražius usytinės Lietuvos ežes, usytines molėtus, Zarasais ir kt. Pasirodo, čia vis daugiau turistų atvyksta ir jie vis, kaip aurodė turistinės bazės Lietuvoje direktorius, iš įvairiausių Sovietijos kampelių, pvz. iš Vladi-

vostoko, Irkutsko, Maskvos, sako — «kai kas ir iš Lietuvos». Rytų Lietuvos paežeriais skamba įvairiausių kalbų mišinys — ne tik rusų, ukrainiečių, baltarusių kalbos, bet ir tolimojo Vietnamo turistų balsai. Vietnamiečiai bloga rusų kalba dalinasi įspūdžiais Lietuvos gražuosius kampelius aplankius: my prijė hali iz Vietnamo menia zavut ir pan. Kalbėtasi ir su rusais turistais — jie sakosi gerai praleidę laiką, gavę ne blogai pavalgyti viskuo buvę patenkinti... Turistų tarpe pasitaiko ir kiniečių

Šiais metais užsienio turistų tikimasi aptarnauti daugiau kaip 4.000 liepos mėn. pradžioje Vilniaus gatvėmis vaikščiojo juodaodžiai jaunuoliai — tai afrikiečiai šią vasarą besilankę Pataltijo kraštuose, besimoką Leningrado aukšt mokyklose.

PREKĖS NEATITINKA GYVENTOJŲ PAKLAUSAI

«Liaudies ūkyje» (nr. 5) Zinkevičius svarstydami didmeninės prekybos negeroves Lietuvoje nusiskundžia, kad vartotojas ne visada dar gauti nausipirkdamas gerą prekę. Pasirodo prekybos įmonių tinkle kaupiasi dideli neturinčių paklausos arba turinčių ribotą gyventojų paklausą prekių kiekiai. Tai kelia finansinius sunkumus ir ieškoma išeities: prekės nukainuojamos arba jų realizavimui sukuriamas rinkla už Lietuvos ribų. Pvz. 1962 m. vien Vilniaus universalinė parduotuvė realizavo už respublikos ribų įvairių prekių — avalynės audinių, drabužių — už 600 000 rublių. O Vilniaus Pramprekyba tuo pačiu keliu «atsikrečiusi» veltinių, avalynės, drabužių, radijo ir kitų prekių už pusę milijono rublių nusiskundžiama, kad ne teisinga, o pagrįdinė prekių masė esanti sukaupia maž-

meniniame prekybos tinkle. Esama ir daugiau trūkumų ir jie vis atsiliepia į menką mažmeninę prekybą

PASITARIMAI MASKVOJE IR PROPAGANDOS SRIAUTAS

Liepos 14 d. Sovietų Sąjungos kom. partijai per spaudą, radiją paskelbus atvirą laišką Pekinui (atsakyną į kinų birželio 14 d. paskelbtas vad. 25 tezes) ta pačia proga sovietų visuomenę supažindinus ir su Pekino kaltinimais sovietinei kom. partijai, pradėtas naujas propagandinis etapas. Antyklių įtampa su kiniais žymiai padidėjo o savo ruožtu visoje sovietijoje pradėta nauja kampanija Chruščiovo vedamai partijos linijai paremti, o Pekino pažūroms — atremti bei pasmerkti. Spaudoje jau pasirodė visa eilė «užrūstintos visuomenės» balsų, jau šaukiami mitingai ir įprastine tvarka visur vienbalsiai šaukia-

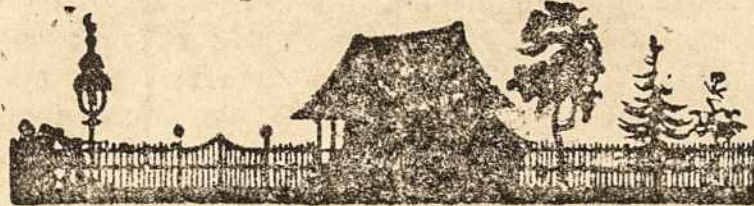
V. Mykolaitis - Putinas

PER VĒLAI

Ant kelio, ant lauko purvynės,
Dar eina iš žemės šalti pašalai.
Dėl ko gi ir mano krūtinėj
Jausmų pumpuruotas daigynas
Atgijo šįkart taip vėlai, taip vėlai!

Šį rytą visur stebuklinga:
Ir paukščiai pragydo, ir sodi pražydo.
Masina pavasario šventės stalai, —
Svečių į tą puotą nesinėja.
Tik aš į ją kviesiu, deja, per vėlai:

Aš meilės svajų vieną sykį
Pavasario ryta klausiau mielai, —
Ir vienas man žodis į širdį įkrito.
Tą žodį man šiandien tu vėl pasakyki,
Kad ir per vėlai, per vėlai.

ma: sovietų kom. partija teisi, ji ir toliau privalanti laikytis ligšiolinių pažiūrų. Vakarų stebėtojų teigiama, kad Chruščiovo vadovybės pozicijų stabilumas tvirtėja.

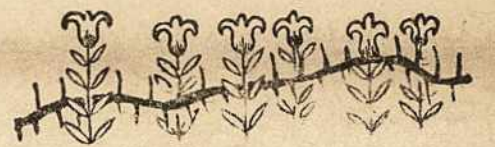
Liepos 15 d. ir kitomis dienomis Pekino ir Maskvos partijų laiškuose abi usiai kaltinimai buvo paskelbti lenkų, čekų, vengrų ir kitų satelitų kraštų spaudoje. Žinoma, Maskvos atsakymą notylėjo Albartija o naujasis «maištininkas» Rumunija kiek dėsusi tepaskelbė sovietinio atsakymo platesnes ištraukas. Satelitai neskelbė jokių komentarų, o lenkai su Pekino 25 mis tezėmis jau buvo susipažinę — kaip ir kitur, ir Varšuvoje kinų pasiutinybė Pekino kaltinimus buvo išplatinusi.

KAIP PAMINĖTA DARIAUS IR GIRĖNO SUKAKTIS LIETUVIJE

Dariaus ir Girėno skridimo

30 metinės paminėtos ir pavergtoje Lietuvoje. Liepos 16 d. Istorijos muziejuje Kaune, gausiai susirinkus visuomenei įvyko minėjimas. Dalyvavo Stp Dariaus duktė Kauno Medicinos inst. asistentė Nijolė Maštarienė. Muziejuje saugomas sudužęs lėktuvas, asmeniniai daiktai buvo papildyti naujais eksponatais. Minėjime kalbėjo dim. gen. A. Urbšas ta proga dėl lakūnų mirties puo es ne tik hitlerininkus, bet ir Lietuvos «buržuaziją» bei JAV lietuvių biznierių — jie pilnai neparėmę lakūnų, nepaskyrę lėšų navigacijos priemonėms ir pan. Brojų kapuose A. Šančiuose ties paminklu buvo sudėta daug kaukiečių gėlių

apie Dariaus Girėno skridimą «Tiesoje» (166 nr. liepos 17) paskelbtas J. Dovydaso straipsnis pateikęs biografinių žinių apie lakūnus, apasakojęs jų skridimą, nurodęs į jų nuostabią drąsą ir begailinę savitvardą. Dovydasas, beie kodamas nelaimės priežasčių rado vienintelį kaltininką — tai esanti buržuazinė santvarka, kuri nei materialiai, nei moraliai neparėmusi drąsolių. O jei šiandien, teigė Dovydasas, skraidu kosminiais laivais didžiulias greičiais oro laineriais, tai šitai pasiekta mogaus protu, drąsa, herojišku pasiryžimu, narsiausių gyvybėmis

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIE NINTELI PIETU AMERIKOS SAVAITRAŠTI «MŪSŲ LIETUVA».

*****

Dr. V. D. Ordaitė Sruogienė

1863 M. Sukilimas

Tas kraujas ir tos ašaros — tai lietuvo garbė, ir jis jos niekad neišsižadės.

Elžikonis, Varpas, 1905 m

(tąsa)

Sierakausko šeima buvo sumta ir tremiama į Samarą. Jo žmoną, laukiančią kūdikio suėmė skausmai. Kazokų kardininkas, lydejęs transportą, iškeldino ją iš traukinio, liepė pridengti marška ir pranešė Muravjovui kad ji mirštanti

— Miršta ar ne, visvien apkalti grandinėmis ir gaben ti į paskyrimo vietą — įsakė generalgubernatorius pridėjęs, kad, jei gims berniukas, tebūnie nudėtas, o jei mergaitė — atiduota į prieglaudą Smalenske. Kadangi mergaitė gimė jau už Smalensko, tai išvengė žiauraus likimo, bet dar mažytė mirė tremtyje.

Į Sierakausko laišką — des peratišką pagalbos šauksmą

— Garibaldi greit atsakė, bet Sierakausko jau nebebuvo gyvųjų tarpe. Štai ką rašė italų kovotojas dėl laisvės mūsų sukilimo vadui:

«Kilnūs bičiuli! Per tris savaites sugebėjai sužadinti visos Europos susižavėjimą ypatingu narsumu ir drąsa vadovaudamas Kauno srities sukilimui. Budamas maskolių nelaisvėje ir mirtinai sužeistas šaukiesi manęs ir pavedi man savo kilnią tėvynę Norėčiau pats jums įrodyti, kad jūsų šventasis reikalas žadina manyje gilią užuojautą. Tačiau likimas verčia mane būti neveikliu. Nenustokite tikėjimo. Europos demokratija ne leis žūti jūsų tėvynei. Siela ir širdimi skrendu į jus sužinojęs apie kiekvieną jūsų atgimimo pasisekimą. Taip, nar-

siausieji, jūsų tvirtumas, užsi degimas ir drąsa moko, kaip reikia kovoti su despotizmu. Priimk nuoširdų rankos paspaudimą ir tikėk mano bičiulyste, tavo visados J. Garibaldi, Caprera 1863 m. birželio mėn. 25 d.»

Taip italų žadėtoji pagelba apvyklė. Dar Garibaldi sūnaus bandymas su savanorių būriu ateiti į pagelbą per Odesą nepavyko

Tuo tarpu sukilimas buvo jau apmęs vią Lietuvą. Žemaičiai didesnė rytų Augštaičių bei ūduvos dalis atsidūrė suklėlių kontrolėje. Gausi bet nedrausminga rusų kariuomenė jų bijoje. Plačiai ėjo garas apie kauty es Labanoro miškuose (gegužės mėn. pabaigoje) su Šuvalovo gvardija, kada sumušti rusai atvežė į Vilnių 18 vežimų sužeistųjų. Bet po Biržų kautynių suklėliai jau nebeteko vilties laimėti. Sierakauskui mirus, Kauno srities vadu tapo Lasovskis, bet šis jau buvo bejėgis. Ilgai dar ėjo ko-

vos gynimosi pobūdžio. Jose iškilo heriška kunigo Mackevičiaus asmenybė

Antanas Mackevičius gimė 1828 m. neturtingų bajorų šeimoje prie Tytuvėnų. Prasi mokęs skairyti. 12 m. amžiaus pėsčias nuėjo į Vilnių ir, patarandamas vienuoliams vargingai gyveno. Per 6 metus baigė licejų ir, gavęs iš tėvo keliolika rublių bei palaiminimą, vėl pėsčias nukelavo į Kijevo augštojo mokslo eiti. Studentai tautiečiai jį priėmė kaip brolių, bet dėl lėšų stokos Mackevičius neįstojo į universitetą, tik laisvai lankė paskaitas ir, būdamas labai gabus, mokėsi pats. Po dviejų metų sunkaus vargo parėjo į tėviškę ir netrukus atsidūrė Varnių kunigų seminarijuje. 1850 m. išventintas kunigu po kurio laiko buvo paskirtas Pabaržės (Panevėžio apskr.) vikaru. Jis gyveno labai neturtingai, nes ką turėjo atiduodavo vargšams. Iškalbią gas pamokslininkas ir geraširdis žmogus, jis plačiose

apylinkėse buvo mylimas. Dė demokratiškų pažiūrų ir vaitiečių užtarimo bei gynimo bajorai jo nemėgo. Sukilimu Lenkijoje vos prasidėjus Lietuvoje jis pats pirmas nesulaukęs net Vilniaus Komiteto leidimo, paskaltė šakytos suklėlių atsisaukimą ir nuėjo į Krekenavos girias, kur apie save subūrė daugiau 500 valstiečių su dalgiais ir šautuvais

«Ma kevičius buvo nervingas, staigus, pats kupinas karšto tikėjimo, mokėjo jį įkvėpti liaudžiai, kuri juo akla pasitikėjo. Jis buvo tikras žemaičių dvasia: kada tik jo būriai būdavo išblaškyti, suklėliai sumušti, jis grįždavo į savo Laudą prie Nevėžio, prašnekėdavo į žmones, ir vėl nauji šimtai eidavo paskui jį. Po skaudaus pralaimėjimo ties Biržais ir po Sierakausko suėmimo, kai jau griežčiausiomis priemonėmis veikė naujasis generalgubernatorius Muravjovas Korikas, suklėlių tarpe prasidėjo pakrikimas,

II-jam Pietu Amerikos Lietuviu Kongresui Pasibaigus

Rašo: Vyt. Dorelis

(tęsinys)

Pati kongreso programa, jau gana plačiai buvo atspausdinta įvairiuose laikraščiuose, todėl apie tai nekartosiu. Tik verta suminėti, kad nors Urugvajaus korespondentai visur dalyvavo, bet nevieni pastebėjo jog dainavo Lietuvių Katalikų Choras, ir kad jam akompanavo plė Teresa Drobnienskaitė, ir kad šoko «Gintaro» ansamblis, tuo tarpu ir korespondentai pastebėjo apie «sroves», ko nei vienas d-legatas bei dalyvis nepastebėjo.

Užbaigiant kongreso deliberecijas, komitetas numatė apvainikuoti «Laisvės paminklą» kuris randasi Montevideo «Plaza Libertad» aikštėj. Bet šį kartą ne gėlėmis, o su mūsų pačių gražiu jaunu, kuris pasipuošė tautiniais rūbais, nešė daug Urugvajaus ir Lietuvos vėliavų, ir pagarbos ženklą apsupo šį paminklą. Po to «Ateneo de Montevideo» salėje įvyko kongreso uždarymas bei resolucijų priėmimas. Jau pati salė yra laisvės ir demokratijos ženklas. Jos puiose patalpose už jokių pinigų negali laikyti paskaitų, jeigu nėra pripažinta kaip antitotalitarinė organizacija.

Likriems lietuviams Urugvajuje visur durys atviros, nes urugvajiečiai žino, kad tie kurie myli ir gina savo gimtąją žemę, tie patį vertina tą šalį kuri juos priglaudžia. Priešingai yra su tai paklydusiais broliais kurie būda i be sąžinės parduoda savo gimtą kraštą ma koliaš, naciams ar kitiems, o tokie dar lengviau parduos svetimą tautą. Kad šią išradą supratus, nėra reikalo būti dideliu žinovu ar politiku užtenka tik kibirkštėlės sveiko proto.

III — IŠVADOS

Pirmiausia patyrėme kad

lietuvių ne vieni varo kovą prieš milžiniškai apsiginklavusį okupantą, kuris nori plėstis po visą pasaulį ir padaryti visus Maskvos vergais. Kartu patyrėme, kad dirbdami vieningai, įdėdami visur geros valios, galima labai daug pasiekti ir pelnyti mūsų tautai bei patiems laukiamos gerovės Urugvajaus lietuvių savo tyliu bet kultūringu veikla nuolat įsigyja daugiau simpatizantų bei draugų todėl visokiais būdais reikia vengti, bent vietinių akyse, viso to, kas rodo nevieingumą ar nesklaidumą. Bet dėia vienintėliai, kurie vis prisimena apie «sroves», tai yra kaip tik tie tautiečiai «srovių garbintojai», kurie dažniausiai nieko pozityvaus nenuveikia. Čia leiskite man prisipažinti kad tokius tautiečius skaitau kartais pavolin gesniais li tuvybės gerovei, negu pačius komunistus. Kartais šiūs paskutinius visi gerai pažįsta ir žino jų tikslus tad nesunku nuo jų atsiginėti tuo tarpu su kitais daug sunkiau, nes dažnai nežinoma ko jie siekia.

Todėl kaip lietuvos ūnus ir jai gera norintis patariau tiems broliams kurie negali dirbti ar rašyti pozityviai kad jie verčiau tvlėtų tai bus tėvynei sveikiau. Panašiu žmonių pastebėjau Urugvajui, Argentinoj ir Brazilioj. Vardu neminėsiu nes šio rašto tikslas nėra savus brolius kritikuoti.

Organizuojant panašius judėjimus, reikia iš anksto finansiniai pasirūpinti, nes dažniausiai, kai atsiranda ekonominis sunkumas, kartu su jais pasirodo ir nesutarimų. Mūsų Kongresus nerėmė nei rusai nei vokiečiai, nei amerikoniai. Urugvajaus lietuvių tai gerai suprato todėl daugumas iš anksto aukojo, įsigyjo garbės korteles ar nuolatinį bilietą nors žinojo, kad visur negalės dalyvauti, bet

Sugrižau i Namus

V. Ališas

Sugrižau į namus. Ir mažesnis, neg buvęs. Mano didė dalis su manim nebegrįžo. O tenai — toluoj — tebetvyro vis krūvos, Ten — pavasario upėj — baltų žiedų ižo.

Ar man bluostą, vidurnakčio sapne, sudės? Tik tu vienas ligšiol iš baltų mėnesienų Ateini ir vediesi iš palmių pavėsio, Kur upeliai čiurlena tarp žydinčių pienų.

Balti mūrai aplink prie paminklų pasvyra. Ant šaltų akmenų — dar šaltesnis šešėlis, Sugrižau į namus. O tenai tokį tyrą Aš šaltinį mačiau! Jame prausėsi gėlės.

(Iš rinkinio «Sėo Bento Varpai»)

jautė lietuvišką pareigą šį kongresą remti o komunistai stengėsi kuo tiksliau viską tvarkyti. Todėl, ne tik neturėjome nuostolio, bet kiekviena organizacija atsiėmė savo inasą ir dar iko mažas «superavit». Tai buvo deka visų lietuvių pritarimui, Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijai ir «Gintaro» ansambliui už suruoštą Kongreso reikalams vakarėli ir kasi-ninkui, bufeto ir valgių vedėjams, kurie sąžiningai atliko savo užduotį. Tiesiog reikia stebėtis, nes kas galėjo įsivaizduoti, kad nebus nuostolio. Tai buvo numatyta apie 200 svečių, tarp jų užsieniečių ir vietos garbės pakviestųjų.

Daug Urugvajaus lietuvių suaukavo, daug vargo ir darbo pridėjo, bet tai nebuvo veltui, nes visi buvo patenkinti ir atsinaujino lietuviškoje dvasioje. Tikslas tapo pasiektas, nes daugelis lietuvių ligšiol nepažinojo ar mažai apie Lietuvą tejsivaizdavo. Kongresas ir jo delegatai turėjo progos daugelį supažindinti su Lietuva ir jos dabartine tragiška padėtimi, taip

«IDEOLGINĖS D V E R S I J O S» SKVERBIASI LIETUVON

A Sniečkus: užsienio lietuvių praktiška savo radijo laidas, literatūrą. «Mūsų klaidas, svyravimus pasidžiumpa pikčiausi priešai užsieny»

Elta. Vilniuje įvykusiame

pat lietuvių ėmėsi iniciatyvos perspėti visus apie komunistų grėšiantį pavojų ir apie melagingą bolševikinį rojų. Tad pirmyn lietuvių! Darykime visuomet taip kad palikus svetimtaučių tarpe teigiamą kultūringumo įspūdį. O dabar lauksime III jo Kongreso šio Palyje nors tik Dievas žino, ar teks tenai dalyvauti.

Paskutinė pilna vilties kongreso išvada, tai buvo «Memorandumo» bei rezoliucijų įteikimas Urugvajaus valstybės prezidentui, kuris pažadėjo nenutraukti diplomatinių santykių su laisvosios Lietuvos atstovais, o Jungtinių Tautų posėdžiuose pažadėjo ginti Lietuvos reikalą per savo atstovus.

Birželio mėn. 1963 met,

LKP CK to plenumo, liepos 9 d vyr. varovo, pirmojo sekr. A. Sniečkaus pranešimas apie ideologinio darbo uždavinius buvo ne tik atspindis Chruščiovo Iljičiovo žodžių sriautomeno, literatūros srities žmonėms, Sniečkaus kalba (plg «Tiesa» 161 nr. liepos 11) ypač būdinga nusiskundimams užsienyje gyvenančių tautiečių daroma įtaka ir šiaip Lietuvoje pastebimais įvairiais n galavimais.

Iškėlęs kai kuriuos pasiekimus pramonės ir kt srityse, Sniečkus jau savo pranešimo pradžioje letuviškai enigracijai prikišo, kad ji uoliai padedadi amerikiečių imperializmui. Komunistai aiškiai nepatenkinti užsienio lietuvių veikla tiek laisvinimo, tiek privačių ryšių srityse. Tai iudvja kartus Sniečkaus nusiskundimas, kad «ie stengiasi mums prikišti savo literatūrą, savo tikslams privatų susirašinėjimą ir siuntinius, specialias radijo laidas, liaupsina vakarų kultūrą ir kapitalistinį gyvenimo būdą. Vyr. Varovo pyktis dėl radijo laidų ganėtinai aiškiai liudya apie tų radijo programų poveikį, įtaką be reikalingumą, Būdingi ir priekaištai dėl siuntinių ir literatūros — taigi, ir ji pastiekia pavergtuosius Lietuvoje nors aišku, ne tokiu mastu, kiek agitacinė glėbiata siunčiama į Vakarus bolševikų literatūra.

Sniečkus pripažino ir kitą įdomų dalyką: jo nuomone, Lietuvoje dar esama sąmoningų ar nesąmoningų socializmui priešiskų papročių skleidėjų. Tad, visi tie skleidėjai — gyveną Lietuvoje esą (be tų užsienio įtakų) kalti, kad vis dar laikosi tos komunizma tiek erinančios «praeties atgyvenos».

(B. D.)

žmonės nustojo tikėti laimėjimu. Nors Laskovskis, perėmęs vadovavimą po Sierkaus, o, kartu su Mackevičium laimingai atsitraukė, bet maskoliai su daugybe kiriuomenės neb-davė jiems atsigauti. O Mackvičius, a sidūręs netoli Paberžė, nuolat iš pasalų juos puikindėjo. Taip Bistrampolės miškuose buvo išblaškytas gan didelis vardi jos kazokų dalinys. Kazokai, netekę arklių, užsidarė smuklėje Mackevičius galėjo juos visus paimti, jei būtų įsakęs padegti smuklę. Bet kadangi jos savininkas žydas padėdavo sukilėliams, Mackevičius neleido gero žmogaus skriausti. Gilus žmoniškumas visad lydėjo šį mūsų sukilimo vadą.

Vienas sukilėlis tuo laiku parašė savo šeimai laišką į Varšuvą pavaizduodamas, kaip jis pasiekė Mackevičiaus stovyklą,

«... Po įgų klausinėjimų pagaliau buvau nuvestas pas žmogų, kuris turėjo man padėti nurodytą dalinį surasti... Susitikimas su tuo asmeniu (niekad nežinojau kas jis buvo) šitaip įvyko. Įsivaizduokite mažą akimo trobelę su dviem langais į daržą, grindys paba stytos ajeraiš, sienoje ant juodos gelumbės kryžius, po juo — medinis suolas kilimėliu apdengtas vidury trobos paprastas stalias; ant jo kėletas knygu, dar kryžius, lajinė zvakė, pora kėdžių — štai ir viskas. Kai įėjau vidun, prieš tai nurodytu būdu pabarškines į langą, šeiminkas tylėdamas uždarė duris, parodė man kėdę ir ilgai į mane tiriančiomis akimis žiūrėjo. Tai buvo liesas, augštas žmogus rausvais lygdžiovininko skruostais. Jo veidas buvo neramus, drusus žvilgsnis, augšta raukšlėta kak-

ta, nors jis neatrodė vyresnis kaip 30 metų. Po valandėlės paklausė: — Kas esi pilietis? — Paskojau jam apie save. — Praeitis šviri, bet ko čia atėjai? Ar žinai, kas tavęs laukia? Kasdieną busi alkanas, miegosi ant plikos žemės vaikščiosi dažniau basas, egu apsiavęs; jei tave sužeis — pagaus maskoliai ir pakars, jeigu bandysi bėgti iš burio — jo vadas tave nušaus. — Žinau apie tai ir esu visam pasiruošęs. — Ar turi šeimą? Parašyk, kad tave iš karto apraudotų. Mūsų daliny niekas negauna atostogų, nebent į kapus Savųjų jau nebematysi. Ar esi, broli, susitaikęs su Dievu ir žmonėmis?.. Aš nenoriu tavęs apgauti — tu eiai į mirtį. Pagalvok, dar gali atsi-

traukti. Aš padėsiu tau nuvykti už Nemuro, ten lengvesnė tarnyba. — Mano nutarimas yra tvirtas pilietis. — Po atliktos priesaikos jau kais ir daržais išėjome iš trobelės. Naktis buvo tyli, liepos mėnuo, nokstančių javų kvapas svaigino, jaučiausi laimingas ir pilnas tikėjimo laimėti. Po valandėlės pamatėm švieselę pamiškėje, priėjome trobelytę. Mano vado vas pamėgdžiudamas suopio balsą tris kartus sušuko. Iš vidaus pasigirdo atsakymas — toks pat paukščio klyksmas išėjo senukas valstiečio drabužiais, šiaudine skrybėle ant galvos, ir pasveikino mus: — Tegul bus pagarbintas. — Mano vadovui trumpai pasikelbėjus su senuku, įėjome į trobą. Ten buvo paruošt storos drobės skalbiniai, ba-

tai, milinės ir kepurės. Persirengę nuėjome toliau. Senukas lydėjo mus per mišką, kažką tyliai mūrėdamas gal melsdamasis. Buvo visai tam su. Ėjau laikydamasis senelio skverno. Negalėjau suprasti, kaip jis patamsėje miško tankumynuose randa kelią. Pradėjo švysti. Atsidūrėme gana didelėje aikštėje. — Maždaug po pusvalandžio išgirdome žingsnius. Netrukus iš krumų išėjo keli žmonės, matyti, sargybiniai. Visi vilkėjo pilkas milines iki kelių, už odinių diržų turėjo kirvius, o ankose — šautuvus. Kiekvienam kabėjo per petį drobėnis nis maišas ir medžioklinis trimitas. Senukas su mano vadovu prie jų priėjo, tyliai suais pašnekėjo, aš likau nuožaliai Paskui, sutrimitavo ir aikštę nuėjo į kitą pusę.

(B. D.)

JAUNIMO AIDŲ REDAKCIJA: Julija ir Irenė Jurgelevičiūtės, Lucia Jodelytė, Irena Šimonytė, Vincas Tubelis

PADĖKA

Praėjo dar viena Jaunimo ir armonikos garsai sklydo Šventė. Ačiū Dievui viskas triukšmingais polkos taktais. pavyko gerai.

Į Šv. Mišias atvyko gausus lietuvių burys. Agapė taip pat praėjo linksmoje nuotakoje.

Programoje daug lietuvių savo atsilankymu ataešė džiaugsmą artistams, kurie nuoširdžiai savo roles pyldė norėdami kuo daugiausiai savo publikai patikti. Jaunimas džiaugėsi pamatęs kad suaugę jų darbą vertina ir duoda tam reikalingą paramą.

Svečiai praleido sekmadienio popietę lietuviškoj aplinkoj prisimindami lietuvišką linarautį. Gal nevienai senutei ašara nuriedėjo kai scenoje jaunos mergaitės, taip kaip jos kadaise, linus rovė, berniukų laukė, dinavo ir linas minosi lietuviškuose soduose kur pasiliko jų jaunystės ir gražiausios svajonės.

Vakare kai visi linkosi į Jaunimo Namus, taip pat matėsi, kad tenai yra lietuviškas jaunimas, nes skambėjo daina

Jaunimas yra garso šaltinis, o suaugę yra kalnai. Vienas be kito negali atnešti aido. Kada tarp garso šaltinio ir kalno yra per mažas ar per didelis tarpas, negalima aiškiai išgirsti to garso aido.

Jaunimas skleidžia lietuviškumo garsus, ir bendradarbiavimo tarpas tarp jų ir suaugusių turi būti artimas ir toks platus, kad aidas būtų aiškus ir skambus; kad visi jį išgirstų ir juo džiaugtųsi.

Jauniesiems reikia suaugusiųjų tvirtos atramos, o suaugusieji s gaivinančių jaunystės garsų.

Todėl, dar artą mūsų nuoširdi padėka už visų svečių atsilankymą; dabar esame tikri, kad ne tuščios buvo mūsų pastangos, kad ne veltui paaukojiome savo brangų laiką Jaunimo Šventę berengiant.

Dėkingas

Lietuviškas Jaunimas

ATEITININKŲ KULTŪRINĖ VEIKLA

Su liepos 9-ja Argentinos lietuvių katalikų studentų ir mokleivių Draugovė Ateitins pradėjo savo naują veikimo laikotarpį.

Šiuo mėnesio 9-ia pirmą kartą Ar entinos du ateitinkai: Rosa Artini ir Alfonsas Petraitčiai davė savo iškilmingą priesaiką prie vėliavos dirbti už ateitinkininko idealus.

Ta proga po įžodžio parapijos svetainėje įvyko jaunosios vaisės, kurių metu buvo aptarta ateities darbai visų pirma ponia Rosa Petraitienė paskaitė referatą apie ateitinkininkų himno žodžius:

«Mūsų idėjos: tikybos brandybė, mokslas, dorumas, tautos reikalai».

Toliau buvo tartasi suruošti jaunųjų talentų vakarą. Kun Aug Steigvilas išdėstė savo planą — suruošti bendras vasaros atostogas su Urugvajaus ir Brazilijos studentais, o Hektoras Kalpokas pranešė, kad pradėdant su 9-ja liepos kiekvieną mėnesį bus veltui rodomos spalvotos filmos visiems Lietuvių Salione. Tokiu būdu ateitinkininkai netik užsidarę savo ratelyje

ruošiasi atieties gyvenimui, bet jau dabar prisidės prie kultūrinio mūsų kolonijos veikimo ruošiant jaunimo šventes ir duodant kultūrinės filmos kiekvieno mėnesio antrą sekmadienį.

Tuojuo po vaisių buvo pademonstruotas pirmas filmų seansas, kuriame dalyvavo apie 200 žiūrovų. Filmas projektavo stud. H. Kalpokas

Vaisėse beto dalyvavo Urugvajaus studentai ir sendraugiai p. O. Kairelienė, p. J. Šišis, A. Kaibutis ir kiti svečiai

«Laiko» koresp.

— Užslinko iš jūros juodai raudoni debesys, pakilo toks viesulas, jog ir pušis apsukui laužė. Sustoję žemaičiai stebėjosi į debesis, rankas iškėlė ir meldėsi sakydami:

«Perkūne dievaiti,
Nemušk žemaitį
Bet mušk gudą,
Kaip šunį rudą!»

Tris kartus vos maldą atkalbėjo, perkūnas cinkt spyrė į gudų bokštą! Žemė su drėbėjo, o gudų bokštas įlindo į žemę su visais jo gynėjais. Į jo vietą kliurkliur iššoko vanduo ir pasidarė ant

Visas jaunimas ir vėl sukruoto Lietuviškumą jie vėl psjuto O gi atvažiavo ju Dvasios Vadas Kas nukentėjo tai mūsų padas.

(Kodel, kodel jis atvažiavo? Atostogauti kitur negavo!)(2)

Jaunimo Šventę rengti pradėjo išmokti naujų dainų reikėjo. Daug naujų veidų šmet priėjo Net svetimtaučiai šokti norėjo.

Kas, oi kas, oi kas išmokintų Guiga negali - reikia kvies Vinca

Jau mūs jaunučiai pradėjo augti. Naują būrelį reikėjo gauti.

Tuojuo Dėdė Juozas vaiku suriko, Tiktai jiems vado i vėl pristigo

Tiktai Vinkšnaaitienė apsiėmė Tautinius šokius mokinti ėmė.

Šokom per naktį, miegoti nėjom Darbe per dieną mes snaudinėjom Motinos laukė mūsų gailėjo, O kaiminėls apkalbinėjo.

Ką, oi ką, oi ką mes darysim Ju liežuvėlio nesulaikysim

Pakvietėm kvieslį garsų sandistą Kurs pasireiškė geras artistas Gerai vaidino, tik viena bėda. Visos mergaitės paskui jį bėga.

Kodėl, kodėl, kodėl nebėgti. Gal kokią vieną pradės jis mėgti.

Nancy Tro eckas pasižymėjo, Ne vien liaelius rauti mokėjo.

Vaksuot ramovę ji sugebėjo, Dar kartą žodį taip ištesėjo

Kaip gi, kai gi žodį ištesėtų Jeigu jaunučiai jai nepadėtų.

Didis malūnas buvo pasenęs Ir perspektyvos mūsų sutemę.

Senosios dalys jo subirėjo, Todel malūnas daugiau nebėjo.

Kaip, oi kaip, oi kaip pataisyti? Naujų šokėjų jam priprašyti.

Mūs pirminiak sten kareivys, ėj, Išmoko dirbti labai tėvynės

Todel mokėjo tvarką laikyti Ir su jaunuoliais susitvarkyti.

aukšto nuo amžių sauso kalno gili duobė, ku i tebėra ir ligšiolei Nuo to laiko tą pilį žmonės praminė Bliūdka! niu. Audra tuojuo praslinko. Prasižiuogę žemaičiai keletą sužeistų, bet dar gyvų gudų sudegino savo dievų garbei.

M. Valančius

— Atmenu, — tas buvo ne labai seniai, — užėjęs pas savo gerą pažįstamą, radau ant jo stalo žemaitės «Paveikslus» ir, atsivertęs pirmą puslapį, pradėjau skaityti... Ten buvo aprašyta — gerai nebeatmenu, ar šienpiūtis, ar rugpiūtis — taip realistiškai ir tokia puikia prasta žmonių kalba, kad aš nustečiau. Nustebau, nes pirmiau niekur lietuviška kalba nebuvau skaitęs taip puikiai ir realistiškai nupiešto gamtos paveikslo.

J Biliūnas

Ką, oi ką, oi ką mes darytum, Kaip be Osvaldo susitvarkytum. Šį kartą Irena jau patingėjo, Tiktai dainuoti jinai atėjo. Neatėjo šokti, nei pavaidinti Gal ji norėjo atsigaiivinti.

Kas gi, kas gi, tau atsitiko, Sakyk teisybę, mes nesupiksim. Albinas irgi šokt nenorėjo. Sakė kad dirbti nakčia reikėjo, O Kraujalytė pasidirbėjo Į Agapę vardus surašinėjo.

Kiek, oi kiek tu prisiminimų Kai reikia rengti Šventę Jaunimui. Šį kartą baigiam nes nusibodo Svečiams klausyti jau taip atrodo. Jeigu kas nori daugiau naujių Klauskite Paulių, jie viska žino.

Rytoj salėj Jūs pamatysit Ką ištesėjom mes padaryti.

Ar aš b oleli nesakiau? Ar aš draugeli netariau?

Mūsų ramumas pasibigs Kai Dėdė Juozas vėl ateis.

Taip ir atėjo bardamas, Į reneticijas kviesdamas Noriu tylės Jisai šaukė

Bijojom žodį prašyti ket Taip piktai prašė nekaltėt,

Kad bandėm žodį ištesėt Net ir artistai tylėjo.

Iš baimės kojos drėbėjo. Jau nežinojom ką daryt Sako autilt li-pia kalbėt!

Ot buvo sunku mums dainuot Ir tuo pat laiku patylėt!

Visą teisybę tau sakau. Gailiuos dėl to kad sutikau Seną Budriūną pavaidint Ir tiek daug laiko sugaišint!

— — — ooo — — —

Neapgivotai čia kalbi, Kai reiks ir vėl tu ateisi, Tu tik sakai kad nemegsti Bet žinom visad sutiksi.

Vilmanta Karečkaitė

AŠARA

Maža, švelni kaip kūdikėlio delnas, Paglostyk man garbanotą veidą! Nubrauk blakstienose užmigusią mėnulio delčią! Surink sruvenantį dulkėtąis skruostais aidą.

Ir drėgname, bestingstanciam, lūpų vingyje sustink!

Matau: praeina švilpdama praeitis bedugnės link, Tarytum piemenukas laumės juosta porcelano vazoj, Paspyręs ašotėlį, iš kurio gegužiai birdami dar žavi. —

Kadais jie kvepiantys du kart dešimtim rikiavos. Dabar: numirus jaunystė baltu vaiduokliu gyventi keliasi;

Bet neprikelia žieduotos lūpos, nei karaliaus. Žiauri mirtie! Gyvena ašara jauna, bet miršta Mėnės saulės kelias!

Lietuvi
Klausk ir remk

LIETUVISKA PROGRAMA

kuri yra transliuojama kiekvieną sekmadienį
14 val. per RADIO NOVE DE JULHO, trumpomis 31
metro bangomis.

Patarimus, aukas siūsti šiuo adresu. Mons. P. Ra-
gažin kas. caixa Postal 4118. São Paulo.

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškus ir stiprius megstiaukus, rubelius nau-
jagimiams ir kit.

Rua Jundiapéba, 15 Fone 63-4258 Vila Zelina (artu R.
Ibitirama ir Av. Zelina).

M LONI ŽINIA LIETUVIAMS

LIETUVE ADVOKATÉ IRENE GRITÉNAS D ODA NEMO
KAMA JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAITIEČIAMS

IRENE GRITÉNAS

Advogada

ESCRITÓRIO

Prac da é, 323 10 c/101/102
ne 33-9951

RESIDENCIA

Rua Coelho Neto, 281
Fone: 63-367, V. Prudente

Escritório Contábil Vila Zelina S/C Ltda.

(REGISTRADO NO C.R.C.)

RAZÃO — HONESTIDADE — PREÇOS MODICOS

Horário: das 8 às 19 horas

Aberturas de firmas - Encerramentos de firmas - Transferências
de firmas - Contratos na Junta Comercial - Dissoluções na Junta Co-
mercio - Registros de firmas na Junta Comercial - Escritas com
contabilidade em geral - Escritas fiscais em geral - Contratos de
locações - cartas de fiança - Seguros de fogo - Seguros de acciden-
tes - Requerimentos em geral - Defesas e recursos

PRAÇA SÃO JOSÉ DOS CAMPOS, 8 SALAS 1 E 2 -
FONE: 63 6005 VILA ZELINA - SÃO PAULO

Gera kokybę, pigiau kaip kitur, greitas ir tikslus
mandagus patarnavimas tikta!

ANTANO PAVILONI

INDUSTRIA DE ARTEFATOS PLASTICOS
"PAVILONIS"

Rua Prof. Gustavo P de Andrade, 884 - 902, caixa
postal 4118 - Vila Zelina Tel. 63-4130 São Paulo.

Čia yra didžiausias pasirinkimas dideliais ir ma-
žesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir
lietsargiams dalių.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas
pasivimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Atėikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

Casa Sprindys & Cia.

PÇA. S. JOSÉ dos CAMPOS, 1 - V. ZELINA - TEL. 63-5915

Geležies isdirbiniai ir dažai viskas elektros
irengimui namu reikmens ir zaislai, ivairiausios de-
vanos visoms progoms;

ESCRITORIO CONTABIL

NASCIMENTO

Irmãos Nascimento

REG. C.R.C. SP. Nro 1.484

Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komereines
ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumen-
tus, sudaro sutartis surašo prašymus ir ki-
tos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nejudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-7140 - S. Paulo

ALEKSAS KALINAUSKĀS

Advokatas

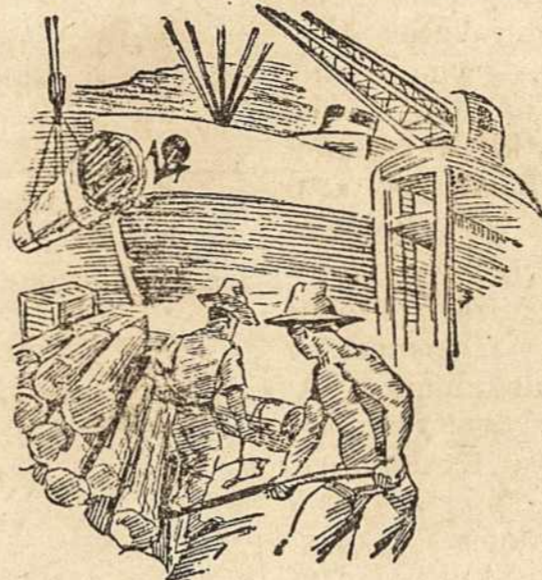
atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių
bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, doku-
mertų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai;

Residencia:

R. Joaquim Piza, 204

Raštinė:

R. 15 de Novembro, 244
40 Sala 7 - Tel. 37-0324
14,00 iki 18,00 val.

PRANAS & CIA LTDA

Madeirasas - em geral

SÉDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 - Fone 52-0221

Enderêço Telegrafico: 50331

Rio de Janeiro

Serraria «ITÁ» - Rua das Almas - Município de
Nanque - Estado de Minas

KIRPIMO SIUVIMO MOKYKLA

"SOFIJA"

Mokina kirpimo siuvimo, madų mode-
lių braižybos ir pritaikomojo meno

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas
valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra regis-
truota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktore Sofiją Misiukaite
— Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro —

VIENTELAI TSTOVAI GARGIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA

LIETUVIAMS YRA ŽINOMAS GERIMAS
kurio veikimą į žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite,
įsitikinkite ir visados naudokite

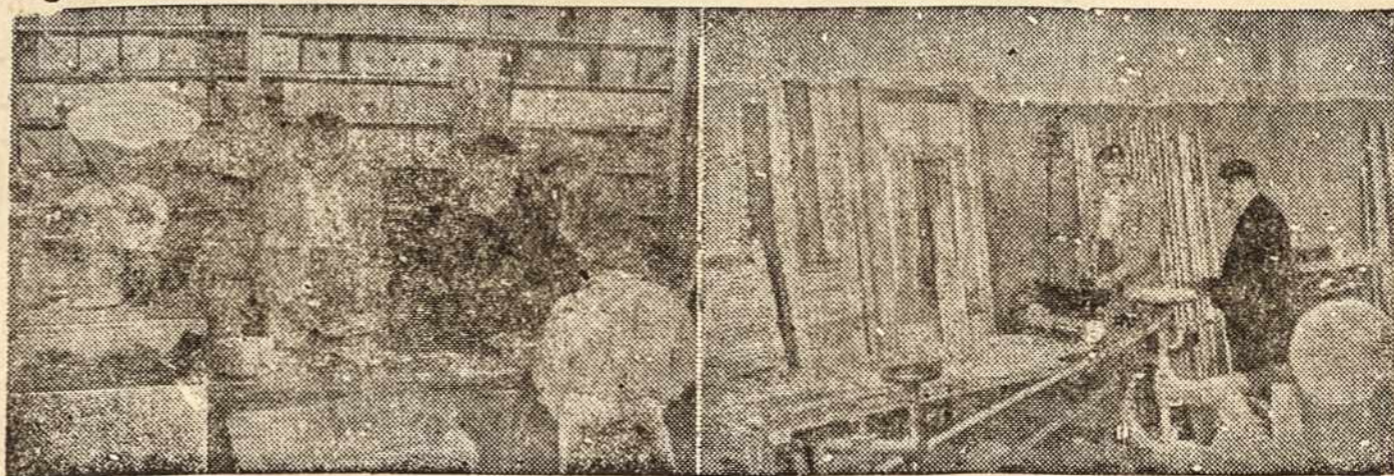
Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių
kreatuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 4-C TEL. 63-3285 VILA AURINA

**LIETUVIŠKŲ PAMAĖDŲ KA
LENDORIŪS**

Pirmą mėnesio sekmadienį
Pa que das Nações 10 val
Casa Verde, 17,15 val

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 7.45 val
Bom Retire, 10 val
Utinga 18,00 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8 val.,
Moinho Velho 11 val
apn val

Ketvirtą:

Vila Guilhermine 17 val.

Paskutinį:

Vila Anastacio 8.30 val.

**LIETUVIŠKŲ PROGRAMŲ
TRANSLIACIJOS**

(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJAS

Kasdien 20,15 iki 20,50 val
Sekmadieniais 0,30 iki 11
val 20,15 iki 9 metu
bangomis

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra trans-
liuojama ANTRADIENIAIS
18 val. 40 min.

SIUVĖJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua dos Cielames, 510 (sėde
propria) — Vila Bela

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

Rugp. 11 d. lietuviškos pamaldos bus: Jačanā 8 val., Bom Retiro 10 val. ir Utinga 18 val.

ATSINAUJINO LAIKRAŠTĮ:

Zosė Blaškienė 1.000 cr., Jonas Nadolskis 1.500 cr., Enrikas Nadolskis 1.500 cr

TURIME PAREMTI SAVO TAUTIEČIUS

Brazilijos lietuviai vietinės politikos veikloje, palyginamai, dar labai silpnai reiškiasi. Tuo tarpu kai kitų svetimų tautiųjų kolonijos turi gana žymių politikų, parlamento atstovų, miestų tarybų atstovų (vereadorių), mes lietuviai šiuo atžvilgiu esame atsilikę. Lietuviams t. p. pat reikalinga aktyviau dalyvauti šios šalies politiniame gyvenime, Mes, kaip ir kiti piliečiai, čia dirbame, mokame mokesčius, čia gyvename todėl turime ne tik teisę, bet ir pareigą daugiau dėmesio kreipti į šio krašto politinius reikalus.

Mes taip pat jau turime čia gimusių mūsų jaunimo tarpe žmonių baigusią ar baigiančių aukštą mokslą ir turinčių visas ir lygias teises su kitais piliečiais. Jiems kaip tik ir reikėtų aktyviau dalyvauti šio krašto politinėje veikloje, o mūsų visų pareiga juos paremti paskatinti ir padėti Lietuviams taip pat būtinai reikalinga turėti žmonių atsakominguose pareigose valdžioje, kurie galėtų mūsų reikalus apginti ir užtarti.

St V. Čius

LIETUVIŲ VAKARAS RIO DE JANEIRE

Pereitą šeštadienį, rugp. 3 d. Rio de Janeiro lietuviai surengė labai gražų vakarą Cate rajone, rua 2 de Dezembro, vieno banko klubo salėje.

Trumpą programą gražiai

atliko moksleivių ateitininkų jaunimo 4 porų grupė, pašokusi akompanuojant akordeono muzikai, kelis tautinius šokių. Šokėjų grupę paruošė p. A. Saurusaitienė.

Į šį vakarą prisirinko beveik pilna salė publikos. Teko patirti, kad vakaras davė virš 50 000 kr. gryno pelno, iš kurio 60% paskirta vietos lietuvių kolonijos kapelionui Kun. J. Janilioniui, 20% «Mūsų Lietuvai» ir 20% lietuviškai radio valandėlei.

Vakarą organizavo broliai Antanas Kazys ir Romualdas Gautiai, talkininkaujant p. A. Saurusaitienei, St. Kyzelienei E. Petraičiui, v. Kyzeliui, J. Žaidžiui, St. Kumpiui, J. Saurusaičiui ir kitiems. Vakarui salė buvo gauta nemokamai kapeliono Kun. J. Janilionio pastangomis.

Svečias

LANKĖSI RIO DE JANEIRE

«Mūsų Lietuvos» bendradarbis St. Vancevičius šiomis dienomis lankėsi Rio de Janeiro mieste. Ta proga, rugpiūčio 4 dieną, Lietuvos Ministerio Dr. F. Meierio pakviestas, lankėsi ir Terezopolis mieste, kur turėjo ilgesnį pasikalbėjimą įvairiais klausimais p. Ministerio rezidencijoje.

Apie p. Ministerio duotą interviu «Mūsų Lietuvos» bendradarbiui parašysime vėliau.

NAUJI JEZUITAI LIETUVIAI

Tėvas provincijolas Bruno Markaitis praneša, kad rugp. 15 d. Zolinės šventėje darys pirmuosius įžadus Antanas Saulaitis ir į broliukus įstojo Virgilijus Kaulius. Abuduran dasi jezuitų nauj. kyne Wernersville, Pa. U.S.A.

— Naujas federalinės vyriausybės įstatymas televizijos, radio ir spaudos reikalu yra svetimšaliams nepalankus. Sulig nauju įstatymu svetimšalių kalbos nebus galima

Dr. J. Basanavicius Vardo Lietuviu Mo

(Tešinys iš Nr. 31)

PIRMOJI PAŽINTIS

Mokytojas L. Gaigalas šiais laikais buvo įvienas iš veikiausių visuomenės darbuotojų São Paulo lietuvių kolonijoje. Be tiesioginio mokytojo darbo jis daug dirbo Lietuvių Sąjungoje Brazilijoje (ilgą laiką būdamas jos pirmininku). Apart kelių didelių našų jam teko dar viena sunki našta — įgesnį laiką redaguoti «Liet. Brazilijoje» savaitraštį. Tą lietuvišką laikraštį jis redagavo nuo 1932 m. nr. 28 iki 1933 m. nr. 13. Nuo 1933 m. balandžio mėnesio pradžios ši pasakutinioji jo našta atiteko man.

ŽURNALISTAS B. AUŠROTAS

Rio de Janeiro mieste jau ilgesnį laiką vieši Amerikos lietuvių žurnalistas Bronius Aušrotas. «Dirvos» ir «Lietuvių Dienų» žurnalo specialus korespondentas. Iki rugp. 15 d. B. Aušrotas, kartu su Ponia Aušrotiene, žada atvykti į São Paulo, aplankyti vietos lietuvių koloniją.

— Seselių pranciškiečių jubilėjaus 18 d. rugpiūčio iškilnės bažnyčioje ir salėje, pietų metu bus filmuojamos ir vėliau rodomos per televiziją. Čia 7.

Maldos Apaštalavimo narių susirinkimas šį sekmadienį 4 val. po piet.

URUGVAJUS

— PAREMTA VASARIO 16 GIMNAZIJOS STATYBA. Ir šiais metais Urugvajaus Lietuvos Kolonija paiontė auką lietuviškąją gimnaziją Vokietijoje. Šiomet pasiūta aukotos gimnazijos papildomoms patalpoms, klasėm. Aukojo 165 pesus Urug. Liet. Kultūros Draugija, Lietuvių Katal. Vyryų Dr. ja 320 p. Lietuvių Katal. Moterų Dr. ja 320 p. rinkliava bažnyčioje. Tragiškųjų Birželio įvykių minėjimo proga 83 p., Jonas Vitkevičius 50 p., adrežienė 30 p., pora kitu adresu 2 p. Viso susidūrė beveik 1 000 pesų.

SAVI PAS SAVUS!

Palaikykime lietuvių imones!

Vila Albertina, Av. N. S. Aparecida, 204, Bairro Tremembé lietuvis A. Laurinavičius turi įvairių lietuviškų ir vietinių gėrimų fabriką LAURINAVIČIUS ANTANAS & CIA. LTDA, Jei reikia gėrimų pirma pasiteirauk pas savo tautietį o paskui kitur. Susisiekimai: iš Praça do Correio važiuoti onibusu iki galo Vila Albertina.

Lietuviškas žodis, daina ir muzika aidi tropikų padangėje iš

RADIO CLUBE SANTO ANDRÉ

ilgomis, 1495 kilociklų bangomis, kiekvieną sekmadienį aštunios ir pusė 20,30 val. vak. Per radijo galima pasveikinti gimtadienio, vardadienio, vestuvių ir kitomis progomis. Radijui laiškus siųsti šiuo adresu: caixa postal 4118. São Paulo. Fone: 63-5975.

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavicius

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininku išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9 o Andor Res: R. Fernando Falcão, 35 Fones: 37-0395 - 35-5650 33-6011 São Paulo

PRANEŠIMAS

Lankydami Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

«VILLA LITUANIA»

Piazza Asti, 25 (Via Casalmoferrato 33. Tel. 78.90.33. 78.00.14) ROMA — ITALIA.

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdetą kainą. Pageidaujama, kad dėl apsistojimo laiko būtų susitarta iš anksto.

KOLEGIJOS VADOVYBĖ.

«Lietuvis Brazilijoje» 1933 m. nr. 13 L. Gaigalas «Redakto riauš Zodyje» rašė:

«Redakcinė Komisija buvo man pavedusi redaguoti laikraštį «Lietuvis Brazilijoje», kuri aš redagavau nuo nr. 28 (184) iki 13 (221) nr. imtinai. Už tų numerių turinį aš ir atsakau.

Nuo kito numerio ima redaguoti p. St. Vancevičius. Tam atsakominguo darbe linkiu jam pasisekimo ir ištermės».

Pasitraukęs iš redaktoriaus pareigų mokytojas Lionginas Gaigalas ir toliau visą laiką uoliai bendradarbiavo šiame savaitraštyje, kuris kartu buvo ir Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių mokyklos veiklos veidrodžiu.

NUO SAVŲ MOKYKLOS RŪMŲ IDĖJA

Dr. J. Basanavičiaus lietuvių mokyklos rūmų idėja kilo 1932 m. Tuo metu buvo pstatyti Vytauto Didžiojo vardo rūmai Vila Belos rajone.

(3us daugiau) =

— PAIEŠKO Bronius Jurkšaitis gyvenantis Lietuvoje: Kaunas, 2, XX Kranto gatvė 15-2 savo giminių gyvenančių S. Paulo mieste Vyto Jurkšo, Antaninos, Adelės, Bronės ir Leonoros Jurkšaičių Žinantieji, kur paieškoti asmenys gyvena, prašomi pranešti «M. L.» redakcijai.

SKLYPAI ILHABELA

A CAPRI BRASILEIRA

Gražiausias Paulistų pajūris Sklypai 15 000,00 įnašo, o likusieji ilgam išmokėjimui.

Smulkesniu informaciją Rua Ibititirama, 976 su Leonardo Šukevičiumi

APARTAMENTAI

PRAIA GRANDE netoli Ocian ilgam išsimokėjimui.

APARTAMENTAI SÃO VICENTE B/Quinha ilgam išsimokėjimui

Sklypai ir namai Vila Zelinoj. Vila Beloj ir apylinkėse Kreiptis: Rua Ibitirama, 976 V. Zelina

LIETUVIAMS NUOLAIDA!

užsisakant gerus batus pas JONĄ PETRIKĄ jo paties batų krautuvėje Rua B. de Itapetininga, 262, 4-o and, sala 406, Tel. 35-8873.

— Reikalinga moteris namų ruošos darbams 2 kart per savaitę. Kreip. R. Guarinbė, 345

— VILA ZELINOS LIETUVIŲ KUNIGŲ telefonas 63-5975 Rev. Jonas Bružikas, S. J. Igreja de São Gonçalo, Praça João Mendes, São Paulo tel. 36-2628, Brasil.